

I

За буквитѣ и писателитѣ.

Българитѣ начнали да пишятъ по языкътъ си нѣщо прѣди хиляда годинѣ. Отъ най-напрѣдъ, както се види, тѣ писали Български думи съ гръцки букви, а послѣ въ X-й вѣкъ, за тѣхна потреба била вече нагласена българска ужъ азбука, но почъртътъ на гръцкитѣ слова, които били въ употрѣбение по-изнапрѣдъ, а въ това врѣме напуснати.

Въ тѣзи азбукѣ сѣ влѣзли горѣ-долу слѣдующитѣ букви: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, ѝ, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ѡ, ц, ч, ш, щ, ѝ, ы, ъ, ѣ, ю, я, љ, њ, џ, ѿ, ѡ, ѱ.

Не се знае точно дали тая азбука е отговаряла вѣрно на българскій языкъ споредъ тогашний му изговоръ. При всичко, че въ гръцката азбука били привнесени нѣколко букви, които прѣдставяли гласове и звукове, свойственни на българскій языкъ; то пакъ ясно се вижда, че въ тая азбука останали излишни и несвойственни на българското изговаряние букви. Първа причина на това било бройното значение на буквитѣ, които искали да завардятъ споредъ употрѣбението имъ тогазъ въ науката за броеветѣ. На това дължимъ ние фигуриранieto въ нашата древня азбука на буквитѣ с (6), ѡ (9), џ (60) ф (500), ѿ (700). ѡ (800) и др.

Прѣди още да влѣзе въ общо употрѣбение тая по гръцки скрой българска азбука, нѣкои отъ българитѣ употрѣбявали тогазъ, както и послѣ за нѣколко време, друга една азбука, наричана отъ книжовницитѣ днесъ глаголитска, която прѣдставяла почти сѣщитѣ букви, но подъ други обликъ. (Въ нея се виждатъ слова, т. е. букви, заети прямо отъ арменската и етиопска азбука).

Въ краткий си тоя очертъ ние не би споменали за глаголитска азбука, ако не би имали да споменемъ тукъ за едно явение, което тѣй рано се забѣлѣзва въ нея.